

གཟིག		༡༡། རི་སྟོམས་སྒོར་དུག་གི་ཉམས་ལེན་སྒྲང་དུ་རིལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །		
------	--	---	--	--

༡༡། །སྤྲུལ་པ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །མ་ཡེངས་ཏིང་འཛིན་ནགས་ཕྱག་གནས་བཅས་ཤིང་། །ཤེས་རབ་མཆོག་གི་གདོང་ལྗེའི་རྩལ་གྱིས་སྦྲུལ་ས། །དངོས་
 འཛིན་སྤང་པོའི་སྤྲེ་རྣམས་ལ་སྦྲོན་པ། །དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །འདིར་རོ་སྦྲུལ་ས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་སྤྱང་དུ་བྲིལ་བ་གྲོལ་ལམ་རོ་སྦྲུལ་ས་
 སྒྲོར་དུག་གསུམ་གསུམ་གྱིས་བཤའ་བ་འདི་ལ། བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས། གདམས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་བརྒྱད་པའི་གསོལ་འདེབས་བཞིན། གཉིས་པ་ལ། སྦྲོན་
 འགྲོ་དང་དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་བཙོན་ར་ནས་བཏོན་ཏེ། སྤྲོན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པར་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་བདག་
 གིས་འབྲུང་བ་རོ་སྦྲུལ་ས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་ཟབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་འདི་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་སྦྲུལ་ས་པས་ལྷུས་ཅི་བདེ་བར་བཞག། །རང་ཉིད་རྗེ་བཙུན་རྗེ་རྗེ་རྣལ་

ਮੁਕਤੀ

১২

三才圖會

༡༡། །འབྱོར་མར་བལྟས། སྤྱི་བོར་བརྒྱད་རིམ་གྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་གསལ་བཏབ། རོ་སྟོམས་གསོལ་འདེབས་བྲ། མཐར་འོད་དུ་ཁྱེ་རང་ལ་བསྟེམ། དེ་ནས་སེམས་
ཡུལ་ལ་གཡོ་བ་བརྒྱུག་ནས། སེམས་ཇི་ལྟ་བའི་ངང་ལ་འཛོག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་སྒྲོར་བྲག་ལས། དང་པོ་རྣམ་རྟོག་ལམ་དུ་འབྱེར་བ་ལྟས་ངན་གཡང་དུ་ལེན་པའི་
གདམས་ངག་ལ། སྟོན་འགྲོ་འདུན་པ་གཏོང་བ། དངོས་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་གཞག་པ། རྗེས་རོ་སྟོམས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བལ་ཆེར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཁོར་
བར་བརྒྱུར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས། དེ་སྤྱིས་པ་མི་འདོད་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་དེ་ཀ་ལམ་དུ་འབྱེར་བ་ཞིག་མ་ཤེས་ན། སྤང་གཉིན་དུ་འཛིན་པས་ལམ་ཆོད་
མི་ཐུབ། དེས་ན་སྤྱི་ལས་རྒྱུག་པས་རྒྱུག་པའི་སྒྲོམ་པ། སྤང་གྲགས་རིག་གསུམ་རང་རིག་དུ་མཉམ་པར་འབྱུང་བ་རོ་སྟོམས་འདི་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཅ་མ་མང་བ་

དེ་ཙམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མེ་བུད་ཤིང་དང་འཕྲད་པ་ལྟ་བུ། དེས་ན་རྣམ་རྟོག་བྱུང་ན་དགའ་བ་འབའ་ཞིག་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་རྟོག་ཤར་བའི་དུས་དེར་ངོས་ཟིན་ན་དེ་ཁོ་ནས་
 ཤར་གྲོལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། མ་རིག་པ་ལས་བརྒྱུག་པས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོས་མ་ཟིན་ན་དེ་ཀ་མ་རིག་པ་ཉིད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྲ་མ་དེ་ཀ་གཉིན་པོར་བཏགས་པ་མིན་པ་གཞན་མེད། དེ་མེད་པས་སྤང་གཉིན་དབྱེར་
 མེད། སྤིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་རྣམ་རྟོག་ཆོས་སྐྱེའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་རིག་པ་ཡང་སེམས་རང་གི་ངང་ལ་གནས་ཀྱས་པ་ཞིག་ལ་འབྱུང་གིས་གཞན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། དང་པོའི་སེམས་
 ནི་ཞི་གནས་ཏེ། །མི་བསྐྱོད་ལ་སོགས་གངས་བཞིན་དུ། །མཐོང་བས་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འདིར་བསྟན་གྱི་ཞི་ལྷག་དེ་ལ་བྱེད་དོ། །དེས་ན་སྤང་བྲིལ་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྩ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ངོས་ཟིན་ཡུལ་དང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་མེད་པས་མཉམ་པ་ཉིད། རྩ་ཐོག་དུ་རྩ་བླུགས་པ་ལྟ་བུ། རྟོག་པ་མི་འཕྲོ་ན་མ་བཅོས་པ་ལ་མ་ཡེངས་པ་དེ་སྐྱོང་། འཕྲོ་ན་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་
 བརྒྱད་མི་འདུག་པར་ཤར་བའི་དུས་དེ་ཉིད་དུ་ངོས་ཟིན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ལམ་དུ་འབྱེར་བ་དུག་བདུད་རྩིར་བསྐྱར་བ་ལའང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འདུན་པ་གཏང་བ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེས་ཤིག །

མཁུ་ལྷན་		
ལྷན་	༡༡། །སྤྱགས་ཤིག །ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་སོང་ཞིག་སྟམ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱའོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་གཞག་པ་ནི། ཅུ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱུ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལྟར་གཞག་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་གཉི་ལྷག་ལྟ་བུ་ལ། གཉིད་ཀྱི་དུས་གཉིད་ཀྱི་ཐོག་དུ་ཡོངས་མེད་དུ་གཞག་པས་གཉིད་ཀྱི་ཐེམ་རིམ་རང་གོ་ལ། གཞིའི་འོད་གསལ་ངོ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱ་ཡིན། དེས་ན། ལྟར་གོམས་པ་ལ་སེམས་གཞག་སྟེ། །འོད་གསལ་བར་ནི་འདུག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པ་རིགས་བཅུའི་ཐ་མ་བརྒྱལ་བའི་དུས། ཆགས་པ་རང་ངོ་ཤེས་པ་ལ་བརྒྱལ་བ་མེད། དེ་ཀ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རང་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེ་སྒྲུང་ལྟ་བུ་ལ་ཞེ་སྒྲུང་གི་དུས་ཞེ་སྒྲུང་རང་ངོ་ཤེས་པས་གསལ་ཆ་ཆེ། དེས་མངོན་སྟོན་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱལ་བ་དང་འདྲེན་པ་གཉིས་ཀ་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་མཆོན་ནས་ང་རྒྱལ་ཕྱག་དོག་ལའང་འགྲེའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་རང་སྟོང་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་དུས་རང་གོ་ལ་བས་ཉོན་མོངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལྟ་འདྲེ་ལམ་དུ་འབྱེར་བ་བར་ཆད་དངོས་བྱུང་དུ་སྤྱད་པའི་གདམས་ངག་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གནས་རི་ཁྲོད་དམ། གསང་སྟོན་ཀྱི་གནས་སམ། མདོར་ན་འཇིགས་ཤིང་སྦྱི་གཡའ་བ་གང་དུ་འགྲོ་བའམ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལ། བར་ཆད་བྱུང་དོགས་མི་བྱ་བར་བྱུང་ན་	135
མཁུ་ལྷན་		

ཨ མྱུ་མྱུ་	༡༡། །དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སུ་སྒོ་སྦྱོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་སོགས་ལ་སྤྱག་བསྐལ་གང་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་འདི་ལ་འདུས་ནས་	
ཉི	དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེ་ཙམ་འཁུར་དགོས་པ་དེ་སྤིང་བདག་གིས་འཁུར་བར་བྱའོ་སྙམ་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་ན་སྤྱག་པ་དེའི་ངོ་བོ་ལ་བསྐྱས་པས། སྤྱག་	
ཉི	པ་དེ་གྲུབ་མ་སྦྱོང་བའི་གནད་ཀྱིས་རང་དག་ལ་མི་འགོ་ཀ་མེད། སྤྱག་བསྐལ་དག་པ་ལས་བདེ་བ་གཞན་མེད་པས། སྤྱག་བསྐལ་བདེ་བར་འབྱེར་བ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་དེ་བདག་གཞན་བརྗེ་	137
ཨ མྱུ་མྱུ་	བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་སོང་བའི་མཐར་ལམ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་མཆོག་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྷ་པ་ན་ཆ་ལམ་དུ་འབྱེར་བ་འབྱུང་བ་རོ་སྙམས་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རད་སྒྲིབ་པའི་ཕྱགས་	
ཨ མྱུ་མྱུ་	ཤིང་། རྒྱུན་ངན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན། ཟུག་རྩ་སྒྲིབ་པའི་འཁུད་མ་ཡིན་པས་བྱང་ན་དགའ་བ་བསྐྱོམ། གཉིས་པ་ནི། རད་བྱུང་བའི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་དེ་ལྟ་བུས་ན་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནད་འདི་ལ་འདུས་ཤིག །དེ་	
	དག་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེ་ཙམ་འཁུར་དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ་བདག་གིས་འཁུར་བར་བྱའོ་སྙམ་པས་སྤང་སྒོ་མ་ཞུགས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྦྱང་རྗེའི་སྒྲོག་སྒྲོམ། དེ་ནས་ནད་དང་།	

ཨ
ཨ
ཨ

ཨ
ཨ
ཨ

ཨ
ཨ
ཨ

༡༡། རྣམ་རྟོག་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་མཆམས་སྤྱ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱན་དུ་འཆར་ཏེ་བློད། །ཅེས་གསུངས། རགས་པའི་འཆི་བ་ནི། འཆི་བའི་སྲིད་པ་ཐེམ་རིམ་གྱི་མཐར་ཕྱི་དབུགས་ཆད། རང་དབུགས་གནས་པའི་སྐད་ཅིག་
བཞི་པར་འོད་གསལ་འཆར་ལ། དེ་ལ་དེས་ཐེམ་རིམ་ངོས་བཟུང་ནས་དག་པས་གཞིའི་འོད་གསལ་ངོས་ཟིན། དེས་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་སངས་རྒྱས་ཏེ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འཆི་ཁའི་འོད་
གསལ་ངོས་ཟིན་པས་ན་འཆི་བ་དམིགས་སྤྱི་མེད་པས། འཆི་མེད་གཉུག་མའི་དོན་ལ་འགྱུར་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོར་དུག་དུ་ཕྱེ་བ་བྲིད་ཀྱི་དུས་ཡིན། ཉམས་སྤྱི་ལེན་པའི་དུས་སྤྱི་སྤྱི་མ་རང་སེམས་བསྐྱེས་
ནས་མཉམ་གཞག་སྒྲོང་། དེའི་དུས་རྣམ་རྟོག་ནས་འཆི་བའི་བར་གོ་རིམ་བཞིན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན། གང་དང་འབྲུད་པའི་དུས་དེ་ལ་རྩ་ལ་སྤང་བ་ཡིན་པས། ཉམས་ལེན་ཐུན་གཅིག་མ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོང་བྱིས་ཀྱི་
ཞལ་གདམས་རྒྱལ་ཅེ་སྤྱི་དབང་ཆལ་དུ་སྒྲེ་བ་མི་འགྱུར་རབ་དུ་བརྟན་པས་དགོས་ཞེས་བསྐྱེད་བ་ལྟར། དག་སྒྲོང་པར་དཀར་པོས་སྤྱི་བའོ། །མཛུ་ལམ། །